



16.6.2022

Valtiovarainministeriö/JulkICT
Petteri Ohvo

YritysDigi hankeryhmän kokous

Aika 16.06.2022 klo 12.00–14.00

Paikka Teams + Mariankatu 9, Nh Pullonkaula

Osallistujat Petteri Ohvo hankepäällikkö, VM, pj
Marjukka Saarijärvi ohjelmapäällikkö, VM, varapj

Jäsenet

Kimmo Kuusela erityisasiantuntija, TEM (poistui 12.59)
Lotta Engdahl erityisasiantuntija, LVM (poistui 13.01)
Juuso Kalliokoski johtava asiantuntija, MMM
Sirje Hanski projektisuunnittelija, Turun kaupunki
Mika Kataikko projektipäällikkö, Jyväskylän kaupunki
(poistui 12.58)
Eveliina Keski-Koukkari kehityspäällikkö, Porvoon kaupunki
(poissa)
Hanna Kortström kehittämispäällikkö, THL
Leila A. Koskela erikoissuunnittelija, Kela
Jorma Rantanen ryhmäpäällikkö, Tukes (poistui 12.59)
Joonas Mikkilä digi- ja koulutusasioiden päällikkö,
Suomen yrittäjät
Jari Konttinen asiantuntija, Palta (poissa)
Mika Tuuliainen johtava asiantuntija, EK (poissa)
Pertti Hyvärinen senior vice president, Cinia Oy (poissa)
Tanna Rantanen asiantuntija, VM
Katariina Rantala hankeassistentti, VM

Asiantuntijat/esittelijät Jaakko Rinne Asiakkuusjohtaja, Ruokavirasto

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen esityslista.

Kokous avattiin klo 12.04.

Kokouksen esityslista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan ilman muutoksia.

3. Maa- ja metsätalousministeriön katsaus

Johtava asiantuntija Juuso Kalliokoski esitteli MMM:n hallinnonalan kuulumisia ja suunnitelmia yrityksille ja yhteisöille suunnattujen palvelujen osalta.

Nostoina erityisesti Ruokaviraston Hyrrä-järjestelmä ja sen kehittäminen maatalous- ja elintarvikepuolella sekä toteutettujen paikkatietotehtävien osalta Maanmittauslaitoksen tuottamien aineistojen avaaminen. Maaseutu/kaupunki jaottelulla tarvitaan erilaista dataa ja monipuolisten tietojen saaminen erilaisilta yrityksiltä ympäri Suomea on tärkeää. Lisäksi käytiin läpi tekniset, juridiset ja taloudelliset haasteet ja toiveet. Maaseudun kannalta haasteena on, että kaikilla ei välttämättä ole saatavilla toimivaa nettiyhteyttä. Verkkoja kehitetään maaseutuohjelman avulla, jotta myös maaseudulla voidaan harjoittaa yritystoimintaa digitaalisesti.

Jaakko Rinne (Ruokavirasto) kertoi Ruokaviraston tilanteesta yrityksille suunnattujen digipalvelujen osalta sekä niiden käyttöasteesta. Verkkoasioinnin osuus on jo merkittävä.

- Yritysten digitalisaatiota edistetään useissa eri hankkeissa. Erityisesti mainittiin CAP27, johon menee iso osa kokonaiskehittämiseen suunnatusta potista.
- Tietojärjestelmien ylläpitokulujen todettiin nousevat vuosittain. Hankkeissa on tehtävä paljon priorisointia ja vaikutukset tulevat heijastumaan myös viraston ylläpitokuluihin.
- Kevään 2022 aikana selvitettiin lainsäädännön haasteita. Esteenä digitalisoinnille nousi esiin lakien ja tietojen sekä koodistojen yhteentoimivuus. Lisäksi sähköisen asioinnin ja paperiasioinnin rinnakkaisten prosessien ylläpito vie viranomaisresursseja.
- Valtion yhteiset ratkaisut ovat hajanaisia ja niiden välisiä yhteyksiä on vaikea hahmottaa. Tämä aiheuttaa haasteita yhteistyökumppaneiden ja

oikeiden kanavien hahmottamisessa, kun palveluja aletaan digitalisoida. Tarvitaan toimintakulttuurin muutosta ja sitä tulee edistää kaikilla tasoilla. Lisäksi esiin nousi viranomaisten yhteisrahoitus hankkeille.

Keskustelussa nostettiin esiin kansallisten hankkeiden välisten yhteyksien hahmottamisen vaikeus, joka korostuu, kun uusi hallituskausi alkaa ja hankkeet asetetaan. Silloin on liian myöhäistä katsoa kokonaiskuvaa ja se on turhauttavaa sekä hankkeille että tulosten selvittäjille. Tähän täytyy kiinnittää huomiota hyvissä ajoin ja hankkeet tulisi luoda yhteisen tahtotilan pohjalta. Asia on myös kunnille hankala hahmottaa. Mietittiin, onko digikompassi tähän oikea ratkaisu.

Lisäksi keskusteltiin maataloutta harjoittavien avuntarpeesta digitaalisessa asiointissa ja Ruokaviraston esiin nostamista korkeista käyttöluvuista. Sähköisessä asiointissa neuvoo ProAgria. Ei kannata ylläpitää käsitystä vanhasta maatilasta, sillä tiloilla on paljon digitaalisesti toimivia asioita. Tarvitaan kuitenkin ohjaavaa toimintaa, jotta myös asiointi saadaan ohjattua digitaalseksi. Nostettiin esiin, että alkutuotannossa verkkolaskukypsyys on todella alhaista ja sitä pitäisi saada kasvatettua. Tämä saattaa johtua siitä, että vaikka itse maatilaa pyöritettäisiin digitaalisesti, saatetaan verkkolaskutus kokea haastavaksi eikä edes niin tärkeäksi asiaksi. Esteenä saattaa olla myös maksut, sillä ainakin pienemmillä yrityksillä volyymin puute vaikuttaa maksullisten palvelujen käyttöön. Tarvitaan uutta ajattelua ja neuvontaa.

Lopuksi esiin nostettiin saavutettavuuden huomiointi, joka kasvattaa vaadetta ylläpidolle ja prosesseille. Vaatimukset digipalveluille kasvavat ja WCAG vaatimusten noudattaminen koetaan haastavaksi. Saavutettavuuden rooli digikehittämiseen liittyen ei suoraan näy kustannuksissa, sillä vaateet ovat sisäänrakennettuja ja siten nostattavat vaadittua tasoa. Toisena puolena myös vaatimus uudennlaiselle osaamiselle.

4. Digiohjelman ajankohtaiset

Ohjelmapäällikkö Marjukka Saarijärvi esitteli ohjelman ajankohtaisia asioita.

Digiohjelman viimeinen kokonainen toimintavuosi on nyt puolivälissä. Ohjelma jatkuu maaliskuun 2023 loppuun ja yritys-digi vuoden vaihteeseen saakka, eli uusia avauksia ja toteutuksia ei enää oteta työnalle vaan panostetaan käynnissä olevien loppuun viemiseen. Lisäksi nyt olisi hyvä yhdessä koota jatkotoimenpideesityksiä seuraavaa hallituskautta ajatellen, sillä VM:n puolella on virkamiespuheenvuoro valmisteilla. Digikompassin valmistelu on tuonut uutta virtaa tekemiseen ja koonnut tärkeitä asioita haasteista huolimatta.

- Digiohjelman lainsäädäntötyöryhmä järjestää syyskuulle koulutussarjan digipalvelulain toimeenpanon tueksi. Koulutuksissa pyritään vastaamaan kyselyissä esiin tulleisiin haasteisiin ja kysymyksiin. Lainsäädäntötyöryhmän loppuraportti on työnalla ja tulee lausuntopalveluun ennen lokakuun puoliväliä. Valmisteilla on myös käsikirja liittyen digipalvelujen kehittämiseen sekä tilannekuvan päivitys digiasioinnin lainsäädäntöön liittyen.
- Asiantuntijatuen osalta on käynnistynyt aamukahvisarja, joissa keskustelun pohjana ovat viisi kohdetta, joihin asiantuntijatukea on myönnetty.
- Syksyllä alkaa myös Digikompassiin liittyvä kuntien tiekarttatyö.
- Digitalisaation edistäjien verkosto jatkaa kokoontumistaan myös syksyllä joka kuun ensimmäinen perjantai.
- Digiohjelman verkostopäivä järjestetään torstaina 13.10. klo 11.00–15.30.

Lopuksi nostettiin esiin aluehallinnon ulottuvuus Digikompassissa ja miten kentällä toimitaan.

5. Tutkimusten kertomaa

Yhteenvedot ja keskustelut viime aikoina valmistuneista tutkimuksista

- YrittäjäGallup 2022, Joonas Mikkilä, SY
<https://www.yrittajat.fi/tiedotteet/yrittajagallup-yrittajat-tahtovat-asioda-mieluiten-verkkopalveluissa-byrokratiaa-ja-hallintoa-edelleen-raivattava/>
- DigiBarometri 2022, EK
<https://ek.fi/ajankohtaista/tapahtumat/digibarometri-2022-mika-on-yritysten-hallinnon-ja-kansalaisten-digitalisaation-taso/>

Joonas Mikkilä kertoi Yrittäjägallupista, jota käytetään säännöllisesti ajankohtaisten asioiden luotaamiseen. Tulosten perusteella digitaaliset verkkopalvelut ovat mieluisin tapa hoitaa asioita ja ylipäänsä julkisten palvelujen digitalisointiin suhtaudutaan myönteisesti. Nuoremmilla korostuu asiointissa puhelimen suuri suosio. Syynä tähän saattaa olla vastaajien mieltäminen käyttää digipalvelua kännykän selaimen avulla eikä puhuen virkailijan kanssa.

Positiiviasiatuloksia selittää se, että yrittäjien mukaan verkkoasiointiin kuluu vähemmän rahaa ja aikaa. Toimialojen välillä on kuitenkin vaihtelua verkkoasioinnissa. Kehittämistä vaatii vielä mm. käytettävyys, neuvonta ja tiedonkulku viranomaisten välillä. Lisäksi Suomi.fi-valtuuksien käyttöönoton alkukankeuksien jälkeen on nyt päästy kohtuullisiin lukuihin.

Keskustelun aluksi todettiin, että tulokset ovat kiinnostavia. Lisäksi neuvonnan tarpeen suuruus on haasteellinen kysymys ja neuvonnan rakentamiseen pitää

kiinnittää huomiota. Kelan puolelta nostettiin esiin, että Suomi.fi viestit ei ainakaan heillä vastaa tarvetta eivätkä siitä syystä ole käytössä. Todettiin, että Suomi.fi viestien kehittämistä on rahoitettu Digiohjelmasta, mutta maaliin asti ei näköjään vielä päästy. Vaikuttavuutta täytyy tarkastella loppuraportissa, sillä siihen käytettiin paljon yhteistä rahaa. Haasteena on ollut mistä prosesseista on kyse ja mihin/kenelle viestit ohjautuvat yrityksissä. Tietosuojasyistä Kelan tarpeet ovat kuitenkin ääripäätä. Asiaa on käsitelty myös Kelan ja DVV:n kesken, mutta asiasta voisi muistuttaa DVV:tä jatkon varmistamiseksi. Lisäksi nostettiin esiin millaisia ratkaisuja tulisi ottaa käyttöön neuvonnan suhteen. Voisiko vaihtoehtona olla hallinnon piirissä joku yhteinen tekninen alusta.

DigiBarometrin tulokset julkaistiin 14.6. Digitalisaation käytön tasossa on tänä vuonna erityisasteena teollisuus ja vihreä siirtymä. Käytiin läpi vertailumaiden sijoituksia ja suomen suhdetta niihin. Digin vaikuttavuuden kentässä on laskusuhdanne, sillä osaajista on puutetta.

Keskustelussa todettiin, että digi-intensiteetti on hyvä mittari vaikuttavuutta mitattaessa. Moni on ollut tyytyväinen, että digiin panostetaan ja pienilläkin investoinneilla saadaan näkyviä hyötyjä. Osaajapulan kannalta keskeisessä asemassa on koulutus ja kankeiden maahantulo-prosessien keventäminen, sillä tarvitaan laajasti erilaista osaamista myös työperäisen maahanmuuton kautta.

6. YritysDigi-hankkeen ajankohtaiset toimet

Kuullaan tilannekatsaukset YritysDigi-hankkeessa käynnissä olevista toimista

- Hyvät esimerkit
- Kuntien lakisääteisten tehtävien asiointipalvelut
- Asiointialusta – konseptista vaatimusmäärittelyksi

Hyviä esimerkkejä on kevään aikana kerätty ja niistä on viestitty somen kautta sekä vm.fi verkkosivuilla. Viestinnän osalta tilastointi ja verkkosivujen kävijäseuranta ovat vielä työn alla. Lisäksi viestinnässä on hyödynnetty digitalisaation edistäjien verkostoa sekä viestintäverkostoa. Tavoitteena on kerätä erilaisia esimerkkejä ja tällä hetkellä niitä on julkaistu viisi kappaletta.

Seuraavaksi esimerkit kootaan yhteen ja kehitetään työkalu ja ohjeisto Hyvien esimerkkien keräämiseen. Työkalun avulla palvelun tuottajat ja käyttäjät voisivat itse ilmiantaa ja kuvata palveluita hyvinä esimerkkeinä. Lisäksi on mietittävä Hyvät esimerkit työn jalkauttamista YritysDigi-hankkeen päätyttyä sekä viestittävä, missä ja miten palvelujen tuottajat voivat jatkossa nostaa esimerkkejä esiin.

Keskustelussa tuotiin esiin, että Hyvät esimerkit työstä on tullut hyvää palautetta Kuntaliiton digiviikolla. Lisäksi ehdotettiin, että tuotaisiin esiin mihin

elämäntapahtumaan tai liiketoimintatapahtumaan esimerkit liittyvät. Tämä todettiin hyväksi ideaksi, sillä yritysten elämänkaaritapahtumat on hyvä saada näkyväksi.

Asiointialusta 2022 työssä on edetty vaatimusten määrittelyyn. Keväällä pidettiin 4 työpajaa, joiden tuloksia esiteltiin työpajassa 10.6. Tuotokset löytyvät vm.fi verkkosivulta. Mahdolliset kommentit materiaaleihin voi laittaa joko Petterille tai Goforen konsulteille. Mahdollisina jatkotöinä on ollut esillä mm. lomakkeiden tietosisältöjen määrittely sekä mahdollisten markkinoilla jo olevien jo määrittelyt täyttävien kaupallisten palvelujen selvittäminen.

Kuntien lakisääteisten tehtävien asiointipalvelujen osalta haasteena on yhteentoimivuus ja kuntien päällekkäiset kehityskulut. Kunnilla ei ole myöskään resursseja tuottaa kaikkia asiointipalveluja. Lisäksi nostettiin esiin valtionhallinnon vastuu palvelujen tuottamisessa. Työ valmistuu lomien jälkeen.

Kolmas palvelulupauskysely avataan syyskuun puolella ja alustavan aikataulun mukaan tulokset julkaistaan loka-marraskuussa. Kaikki kehittämisideat ovat tervetulleita. Nostettiin esiin sisällyttäminen Digikompassin seurantaan. Keskusteluissa on noussut esiin myös digikypsyysasteikon laajempi hyödyntäminen.

7. YritysDigi-hankkeen loppuvuoden 2022 toimien suunnittelua

Käytiin nopeasti läpi suunniteltuja ja suunnittelemattomia toimia syyskaudelle. Pääpainona edellisessä asiakohdassa mainittujen toimien loppuun vieminen. Jos mieleen tulee muita loppuun saatettavia asioita tai havaintoja, niistä voi laittaa Petterille sähköpostia. Lisäksi mainittiin kyberturvallisuuden spesifin näkökulman tuominen mukaan nykyisiin asioihin. Asia on esillä myös DVV:n puolella.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Loppuvuoden 2022 kokousajoista sopiminen

Loppuvuoden 2022 kokousajoiksi ehdotetaan:

- to 1.9.2022 klo 12-14
- to 20.10.2022 klo 12-14
- to 1.12.2020 klo 12-14

Ajankohdat on sidottu Digiohjelman ohjausryhmän aikatauluihin. Petteri laittaa kutsun ehdotetun mukaisesti. Mikäli joku ajankohdista osoittautuu haastavaksi, niin siirretään.

10. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 14.00.

Liitteet

Hankeryhmän Tiimeri-työtilassa